

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: احمد لعل اسلامی، ۱۳۹۵

بررسی مشروعیت عملیات استشهادی از دیدگاه فقه شیعه و اهل سنت

عملیات استشهادی یک شیوه و ابزار دفاعی است که در زمانهای اخیر، مجاهدین مسلمان علیه دشمنان متجاوز و اشغالگر به کار گرفته‌اند. اکثر فقهای شیعه این نوع عملیات را علیه دشمنان متجاوز و اشغالگر جایز و مشروع دانسته، آن را مصداقی از مصادیق جهاد دفاعی می‌دانند. فقهاء دلیل جواز این نوع عملیات را مطلقات آیات قرآن و روایات جهاد دفاعی و اهمیت و ارجحیت دفاع بر حفظ نفس در مقام تراحم می‌دانند. عملیات استشهادی زمانی انجام می‌شود که با وسایل و شیوه‌های دفاعی معمول و متعارف دفع تجاوز ممکن نباشد و مرجع تشخیص انجام این نوع عملیات رهبر شرعی است، که بعد از کارشناسی لازم توسط اهل خبره حکم به انجام این نوع عملیات می‌کند. با توجه به این که عملیات استشهادی به عنوان یکی از روش‌های دفاعی، از مفاهیم مهمی است که به موازات گسترش جهانی اشغالگری، خشونت و ترور در دو دهه‌ی پایانی قرن بیستم، در ادبیات سیاسی اسلام نیز به تدریج، ظاهر شده است. هجمه روانی سنگینی توسط رسانه‌های استکباری علیه این شیوه دفاعی به وجود آمده به گونه‌ای که آن را به عنوان نوعی ترور و عملیات انتحاری به ملت‌ها معرفی می‌نمایند، در حالی که دقت در عملیات شهادت طلبانه نشان می‌دهد که این رفتار هم از جهت قصد و انگیزه، هم از جهت هدف و غایت و هم از نظر آثار و پیامدها با انتحار و ترور تفاوت اساسی دارد. در عملیات استشهادی، نیت الهی است و برخاسته از تکلیف به جهاد و این نوع عملیات علیه انسان‌های بی‌گناه و کسانی که در تجاوز و اشغالگری هیچ نقشی ندارند جایز نیست و فقط بر علیه متجاوزین به سرزمین اسلامی انجام می‌گیرد.

کلیدواژه‌ها: عملیات استشهادی، عملیات انتحاری، تکفیر

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۴۰۷۹۴۲۰۵۱

تاریخ دفاع: ۱۳۹۵/۱۱/۰۹

رشته‌ی تحصیلی: الهیات و معارف اسلامی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر محمدحسین فلاحتی

M.A. Thesis:

A study on the jurisprudence Istishhad comparison with suicide bombings excommunication groups

In recent years, Istishhad has been described as a type of defensive tool that Islamic jihadi movements have employed against invading enemies and occupiers.

The majority of Shia jurists have legitimized this type of operation which is considered as a holy war undertaken by Muslims as an example of endless war defense against invaders. The reason thus given from high Muslim jurists is based on the absolute authority of Quran and all these collections of hadith about Jihad ethics and the priority of Defense over preferring oneself. Acts of istishhad are governed by Islamic legal rules when the community is endangered or Muslims are subjected to oppression and there is no chance to defeat the enemy with basic self-defense strategies and equipment. Jihad command is issued after the final vote of assembly of experts. However, Supreme religious leader is the only one who is responsible for the planning and execution of all Istishhad operations. Violence and terror are phenomenon that has spread to nearly all parts of the world in the last part of the twentieth century. Although, the istishhad is gradually accepted in Islamic literature only as an action of defenses, there has been a severe impact of violent Medias such that it's a suicide terror and a threat to all human communities. In contrast to the view held by the ones against martyrdom operations, this operation is clearly different from suicide and terror. We may identify easily a good part of the differences from variety of aspects including the intent and motivation, purpose and goal and the effects and outcomes. Martyrdom operations, arising from obligation to jihad, is on the verge of achieving God's divine plan , not to mention that the martyrdom operations is not permitted against civilians and innocent people.